

БЕЗПЕЧНА ПОВЕДІНКА ШКОЛЯРІВ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Конопчик Д. О., Ройко Л. Л.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

У сучасному світі, де технології невпинно розвиваються, Інтернет та соціальні мережі стають не лише платформами для розваг, але й важливими частинами повсякденного життя. Цифрові технології проникають у всі сфери нашого існування, вносячи як позитивні, так і негативні аспекти. Зростаюча цифрова активність вимагає уваги до проблем безпеки та захисту приватності в онлайн-середовищі.

Мета дослідження полягає в аналізі проблем безпеки в Інтернеті та соціальних мережах з урахуванням особливостей освітнього середовища.

Право школяра на безпеку та захист є базовим та поширюється на його життєдіяльність онлайн і офлайн. Разом з тим, не кожен учень в Україні володіє достатнім рівнем знань щодо існуючих ризиків в цифровому середовищі та навичками безпечної поведінки у цифровому просторі. Школярі мають право отримувати знання та підтримку у використанні цифрового середовища. Надавати таку підтримку є спільною відповідальністю батьків, педагогічних працівників, громади загалом. Залучення батьків до освітнього процесу, налагодження ефективних партнерських відносин сприяє ефективному досягненню результатів навчання, формуванню безпечного освітнього та родинного середовища для дитини [1].

Комунікація у віртуальному просторі має свої особливості. Так інформаційно-комунікаційні технології є важливим інструментом у житті школярів під час здобуття освіти, соціалізації, самореалізації. Водночас безконтрольне та безвідповідальне їх використання містить ризики для здоров'я, розвитку та благополуччя учнів.

До основних правил, котрі сприятимуть безпечній роботі у цифровому середовищі, відносимо [2]:

- *безпеку учнів в онлайн-середовищі*: захист особистої інформації та навчальних ресурсів учнів у Інтернеті має бути пріоритетом для шкіл та освітніх закладів;

- *профілактику кіберзлочинності у навчальних закладах*: проведення освітньо-профілактичної роботи серед учнів щодо небезпеки кібербулінгу, онлайн-екстремізму та інших форм кіберзлочинності;

- *роль вчителів у підвищенні кібербезпеки*: вчителі відіграють ключову роль у навчанні учнів правилам безпеки в Інтернеті та виявленні можливих загроз;

- *співпрацю з батьками*: залучення батьків до процесу навчання учнів безпеці в мережі та встановлення контролю над їхньою онлайн-активністю;

- *психологічний аспект безпеки*: розвиток психологічної стійкості учнів до негативного впливу онлайн-середовища та формування здорової цифрової поведінки;

- *технологічні засоби захисту*: використання фільтрів контенту, антивірусного програмного забезпечення та інших технічних засобів для захисту від кіберзагроз;

- *освітні програми безпеки в Інтернеті*: розробка та впровадження спеціалізованих освітніх програм з безпеки в Інтернеті в навчальній програмі;
- *правове регулювання*: розробка ефективного законодавства щодо кібербезпеки в освітніх установах та встановлення відповідальності за кіберзлочинність;
- *міжнародну співпрацю*: обмін досвідом та інформацією між освітніми установами різних країн для підвищення рівня кібербезпеки;
- *створення безпечного освітнього середовища*: забезпечення безпеки в Інтернеті та соціальних мережах є важливою складовою створення безпечного та здорового навчального середовища для учнів.

Висновки. Безпека в Інтернеті та соціальних мережах стає все більш актуальною проблемою для освітніх установ. Запровадження комплексних заходів щодо підвищення обізнаності, розвитку навичок безпечної поведінки та використання технічних засобів захисту допоможе забезпечити безпеку та здоров'я учнів у цифровому світі. Лише через спільні зусилля навчальних закладів, педагогів, батьків, законодавців та громадськості ми зможемо створити безпечне та дружнє онлайн-середовище для усіх учасників освітнього процесу.

Список використаних джерел:

1. Омеляненко В. Цифрові права та онлайн безпека: як захистити дітей в інтернеті. 2020. URL: <http://surl.li/tnvwj>
2. Захист дітей у цифровому середовищі: рекомендації для батьків та освітян. 2020. URL: <http://surl.li/pgbt>
3. Кривець М. П. Роль публічних бібліотек у забезпеченні інформаційної безпеки та формуванні медійної грамотності особистості. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2021. № 4. С. 68-75.